

**ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА
НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ ПЛЕНУМА НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
за 2020 година**

Съобразно чл. 16, т. 3 от Правилника за организация на дейността на Висшия съдебен съвет и на неговата администрация (Правилника/ПОДВССНА) Комисията по правни въпроси (КПВ) е постоянна комисия към пленума на Висшия съдебен съвет (ВСС).

Съставът и правомощията на Комисията по правни въпроси намират своята регламентация в чл. 19 от Правилника. Съгласно посочената разпоредба, Комисията се състои от осем членове - четирима от съдийската колегия и четирима от прокурорската колегия и осъществява следните дейности:

1. изготвя проекти на подзаконовни нормативни актове в предвидените от закона случаи и вътрешноведомствени правила, които внася в пленума на Висшия съдебен съвет или в съответните колегии за приемане;

2. изготвя становища по проекти на закони и на нормативни актове на Министерския съвет и на други централни органи на изпълнителната власт, които се отнасят до съдебната система;

3. изготвя предложения за законодателни изменения, които счита за необходими, и ги подготвя за внасяне в орган със законодателна инициатива след съгласуването им с органите на съдебната власт и след решение на пленума на Висшия съдебен съвет, съдийската или прокурорската колегия;

4. организира обсъждането на проекти за изменение на нормативни актове с органите на съдебната власт, включително обобщава постъпилите становища на съдиите, прокурорите, следователите и съдебните служители и ги внася за обсъждане в пленума на Висшия съдебен съвет, съдийската или прокурорската колегия;

5. изготвя проект на доклад за дейността на Висшия съдебен съвет, както и становища по внесените от Върховния касационен съд, от Върховния административен съд и от главния прокурор доклади;

6. изготвя проект на становища по дела пред Конституционния съд, по които Висшият съдебен съвет е конституиран като заинтересована страна;

7. изготвя становища по съдебни производства със значим обществен интерес, по които Висшият съдебен съвет е конституиран като страна;

8. подготвя проекти на споразумения с други органи и организации, които подлежат на последващо утвърждаване от пленума;

9. координира работата на Висшия съдебен съвет по изпълнение на мерките по Механизма за сътрудничество и оценка;

10. изготвя проект на годишен доклад за независимостта и прозрачността на дейността на органите на съдебната власт и на дейността на Висшия съдебен съвет.

При изпълнение на тези свои задължения, Комисията е подпомагана от трима експерти от дирекция „Правна“ в Администрацията на Висшия съдебен съвет.

През отчетния период 01.01.2020 г. – 31.12.2020 г. Комисията по правни въпроси, е заседавала 29 пъти, като е разгледала 160 точки.

I. Дейности в изпълнение на чл. 19, т. 1 от ПОДВССНА – изготвяне на проекти на подзаконови нормативни актове.

1. Правилник за администрацията на съдилищата.

Изработването на Проект за изменение и допълнение на Правилника за администрацията на съдилищата (ПАС) е иницирано по предложение на председателя на Върховния административен съд. Мотив за предложението е създаването на разпоредби, уреждащи специфичните аспекти на администрирането на процесите по административното осигуряване на правораздавателната дейност на административните съдилища.

Проектът на нормативен акт предвижда и изменения, с които се постига привеждането му в съответствие с действащите разпоредби на Административнопроцесуалния кодекс, Закона за съдебната власт, Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража и Наредба № 6 от 3.08.2017 г. за извършване на процесуални действия и удостоверителни изявления в електронна форма.

В проекта на Правилник за изменение и допълнение на ПАС са предложени промени по отношение на образците на книги и регистри, предвидени в съответните приложения.

В изпълнение на правомощията си по чл. 19, ал. 4 от ПАРОВАС и във вр. с чл. 26 и сл. от ЗНА КПВ е провела процедура по обществени консултации и е организирала обсъждането на проекта с ресорната комисия към пленума на ВСС, органи на съдебната власт и други институции, чиято дейност има отношение към предлаганите изменения и допълнения.

Правилникът за администрацията на съдилищата е приет от пленума на ВСС с решение по т. 1 от протокол № 25/08.10.2020 г. и е обнародван в Държавен вестник, бр. 91 от 23.10.2020 г.

II. Дейности в изпълнение на чл. 19, т. 2 от ПОДВССНА – становища по проекти на закони и на нормативни актове на Министерския съвет и на други централни органи на изпълнителната власт, които се отнасят до съдебната система.

1. Законопроекти.

1.1. Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците. С решение по т. 1 от протокол №1/15.01.2020 г. КПВ е предложила на пленума на ВСС да изрази положително становище по законопроекта.

1.2. Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за административните нарушения и наказания. С решение по т. 5 от протокол № 3/10.02.2020 г. КПВ е предложила на пленума на ВСС да изрази принципна подкрепа с предложенията за изменения и допълнения, като е направила предложения за свои редакции в текстовете, предоставени на вниманието ѝ:

- в т. 1 от § 23 от проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за административните нарушения и наказания цифрата „80“ да се замени със „70“;

- т.1 от §46 от проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за административните нарушения и наказания да придобие следната редакция:

„При противоречива или неправилна практика по тълкуването или прилагането на Закона за административните нарушения и наказания съответните колегии на Върховен касационен съд и Върховен административен съд приемат съвместно тълкувателно постановление.“;

- т. 2 от § 46 да придобие следната редакция:

„В чл. 125 точката се заменя със запетая и се добавя:

„а в случаите по чл. 124, ал.3 и Министерският съвет, министър или централен колективен орган на власт, създаден със закон, когато имат правомощия по прилагане на съответния закон“;

-т. 3 от § 46 да придобие следната редакция:

„В чл. 129, ал. 1 се създава т. 4 :

„4. вносителят на предложението или определен от него представител в случаите по чл. 124, ал.3.“.

1.3. Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България. Във връзка с наличието на разпоредби в законопроекта, относими към дейността на административните съдилища, същият с решение на КПВ по протокол № 32/09.12.2019 г. е изпратен на председателя на Върховния административен съд за становище, като след получаването му Комисията е изразила положително становище по проекта на закона. В тази връзка с решение по т. 1 от протокол № 4/24.02.2020 г. КПВ е предложила на пленума на ВСС да изрази положително становище по проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България. С решението са направени и

предложения за съдържателни и редакционни промени, поради наличие на неясноти по отношение на:

- компетентния орган по чл. 106в, ал.1;

- подлежащия на обжалване акт по чл. 106д и чл. 106е в случаите на налагане на задължение за извършване на обществена услуга по отношение на една или повече пристанищни услуги, а също и процесуалния ред и компетентния съд при обжалване;

както и са изразени резерви спрямо разпоредбите на:

- чл. 106з, касаещ препращане към регламента чрез текста „функциите на орган по чл. 12, § 3 от регламент ЕС 2017/352“, което се явява в противоречие с принципа на процесуалната автономия, закрепен в чл. 4 ДЕС, както и с оглед обстоятелството, че Глава шеста на АПК урежда по възможно най-детайлен начин процедурата по обжалване по административен ред и съдържащите се в чл. 106з процесуални правила не представляват специални такива, а преповтарят правилата на административното обжалване в АПК;

- съществуването на разпоредбата на чл. 106к, поради липса на самостоятелно правно действие, доколкото чл. 106и изрично предвижда обжалваемост на актовете пред административен съд по реда на АПК.

1.4. Проект на Закон за изменение и допълнение на Семейния кодекс. След разглеждането на законопроекта в заседание на Комисията, с решение по т. 2 от протокол № 8/21.04.2020 г. е предложено на пленума на ВСС да съгласува проекта без забележки.

1.5. Проект на закон за допълнение на Закона за съдебната власт. С предложенията за изменения и допълнения се цели създаването на нормативна уредба на автоматизираната информационна система „Единен регистър на вещите лица“, която да съдържа данните, вписани в списъците на специалистите, утвърдени за вещи лица. С решение по т. 10 от протокол № 8/21.04.2020 г. КПВ е предложила на пленума на ВСС да изрази положително становище.

1.6. Проект на Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс. След запознаване с получения законопроект, с решение по т. 5 от протокол № 11/26.05.2020 г. КПВ изразява становище, че възприетата законодателна техника, със заключителни разпоредби в процесуален закон да бъдат изменяни и допълвани разпоредби в други два процесуални закона (АПК и НПК), заобикаля изискванията на Закона за нормативните актове и Указ № 883 за прилагане на Закона за нормативните актове. В тази връзка предлага на пленума на ВСС да изрази положително становище по законопроекта с резерви по отношение на горното.

1.7. Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт. Предложенията за изменение и допълнение са свързани с необходимостта от изграждане на единна информационна система на

съдебното изпълнение в Република България, чрез която информацията по движението на изпълнителните дела да бъде централизирана в една база данни и да бъде достъпна за всеки потребител на територията на страната или извън нея. С решение по т. 6 от протокол № 11/26.05.2020 г. КПВ е предложила на пленума на ВСС да изрази положително становище по така направеното предложение.

1.8. Проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс. Съгласно приложените мотиви проектът на Закон за допълнение на НПК е изготвен в резултат на анализ и преосмисляне необходимостта от разширяване подсъдността на военните съдилища, с оглед тяхната специфична функция от една страна като специализирани органи на съдебна власт и от друга, като част от силите от системата на национална сигурност на Република България.

С решение по т. 2 от протокол № 16/06.07.2020 г. КПВ е предложила два варианта за решение на пленума на ВСС, както следва:

Вариант 1:

ИЗРАЗЯВА положително становище по законопроекта за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, като счита, че компетентността на военните съдилища следва да бъде разширена като бъдат обхванати всички служители на системата на националната сигурност.

При обсъждане на законопроекта е целесъобразно да бъдат обсъдени и предложенията на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет за оптимизация на дейността на военните съдилища чрез законодателни изменения в Наказателно-процесуалния кодекс, в Закона за съдебната власт и в Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, касаещи статута на военните съдии и компетентността на военните съдилища, изпратени на Правната комисия на Народното събрание, ведно със становищата на Върховния касационен съд и Прокуратура на Република България, съгласно решение по т. 21 от протокол № 19/16.06.2020 г.

Вариант 2:

ИЗРАЗЯВА резерви по законопроекта за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс в частта, с която в чл. 396, ал. 1 се създава т. 7, като счита, че служителите на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” по чл. 19, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража и служителите на Главна дирекция „Охрана” при Министерството на правосъдието не са част от въоръжените сили в мирно време и по тази причина лицата, които упражняват служба в тях, не могат да бъдат включени в кръга на лицата по чл. 396, ал. 1 от НПК.

ИЗРАЗЯВА резерви по законопроекта за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс и в частта, с която в чл. 396 се създава ал. 3 и 4, като намира, че само военно лице може да бъде съдено от военен

съд, който е специализиран именно с оглед особено качеството на този субект, но не и гражданско лице.

1.9. Проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс. С решение по т. 3 от протокол № 16/06.07.2020 г. КПВ е предложила на пленума на ВСС да съгласува законопроекта без забележки.

1.10. Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България. След разглеждане на законопроекта в заседание, проведено на 20.07.2020 г. КПВ се произнася с решение по т. 1 от протокол 17, с което не взема решение по предложението на министъра на вътрешните работи, тъй като предложените разпоредби касаят правораздавателната дейност на административните съдилища, респективно тази на Върховния административен съд и дейността по контрол за законност на актове и действия на административните органи в определени процесуални срокове. В тази връзка проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България е изпратен на председателя на Върховния административен съд по компетентност.

1.11. Проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс. С решение по т. 2 от протокол № 18/06.08.2020 г. КПВ е предложила на пленума на ВСС да изрази положително становище по законопроекта.

1.12. Проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс. Законопроектът цели да се осигури прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура, чрез който в националното законодателство се въвежда фигурата на „европейски делегиран прокурор“. С решение по т. 1 от протокол № 21/12.10.2020 г. КПВ е предложила на пленума на ВСС да съгласува проекта, като е направила и свое предложение за допълнение в него:

- допълнение на §14 от проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс като в текста на чл. 30, ал. 5 т. 19 след израза „европейски делегирани прокурори“ се добавя изречение „по правила приети от нея“.

1.13. Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за публичните финанси. След съгласуване на законопроекта от Комисия „Бюджет и финанси“ към пленума на ВСС, КПВ е предложила на пленума на ВСС да изрази положително становище по него.

1.14. Проект на Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс. След запознаване с получения законопроект, с решение по т. 1 от протокол № 26/23.11.2020 г. КПВ изразява становище, че възприетата законодателна техника, със заключителни разпоредби в процесуален закон да бъдат изменяни и допълвани друг процесуален закон – Наказателно-процесуалния кодекс, заобикаля изискванията на Закона за

нормативните актове и Указ № 883 за прилагане на Закона за нормативните актове. В тази връзка предлага на пленума на ВСС да изрази положително становище по законопроекта с резерви по отношение на горното.

1.15. Проект на Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс. С решение по т. 1 от протокол № 28/07.12.2020 г. КПВ предлага на пленума на ВСС да изрази положително становище по предложенията за изменение и допълнение.

1.16. Проект на Закон за защита на физическите лица при неплатежоспособност. С решение по т. 2 от протокол № 28/07.12.2020 г. КПВ констатира, че с изпратения проект ВСС не е сезиран в рамките на официална съгласувателна процедура по реда на чл. 26 и сл. от Закона за нормативните актове, с което изразява категорично несъгласие. Законопроектът, ведно с приложените материали е изпратен на административните ръководители на окръжните и районните съдилища за запознаване, като им е предоставена възможност за представяне на становище по него в срок до 31.12.2020 г.

2. Проекти на наредби.

2.1. Проект на Наредба за утвърждаване на образците на заповед за изпълнение, заявление за издаване на заповед за изпълнение и други книжа във връзка със заповедното производство. КПВ с решение по т. 1 от протокол № 2/27.01.2020 г. изразява положително становище по проекта на и прави предложение за:

- създаване на чл. 3а в Наредбата за утвърждаване на образци на заповед за изпълнение, заявление за издаване на заповед за изпълнение и други книжа във връзка със заповедното производство със следния текст: „Подаването на заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК може да се извършва и по електронен път през Единния портал за електронно правосъдие.“

- допълване на чл. 425, ал.1 ГПК като след сегашната редакция се добави текстът „както и електронен формуляр на заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК“.

Аналогично решение е предложено да се приеме и от пленума на ВСС.

2.2. Проект на Наредба за условията и реда за създаване, поддържане и ползване на информационните системи на кадастъра и на имотния регистър и за обмена на данни между тях и други специализирани информационни системи. С решение по т. 2 от протокол №13/15.06.2020 г. КПВ е предложила на пленума на ВСС да изрази положително становище по проекта на Наредба.

2.3. Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за

съдимост. С решение по т. 2 от протокол № 14/22.06.2020 г. КПВ е предложила на пленума на ВСС да съгласува проекта без забележки.

2.4. Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-2 от 2020 г. за утвърждаване на образци на заповед за изпълнение, заявление за издаване на заповед за изпълнение и други книжа във връзка със заповедното производство. КПВ с решение по т. 2 от протокол № 24/02.11.2020 г. е изразила положително становище по проекта, като в тази връзка е предложила на пленума на ВСС да се произнесе с аналогично решение.

2.5. Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2011 г. за условията и реда за извършване на съдебномедицинските, съдебнопсихиатричните и съдебнопсихологичните експертизи, включително и за заплащането на разходите на лечебните заведения. С решение Комисията е предложила на пленума на ВСС, на основание чл. 403а от ЗСВ да изрази положително становище по проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2011 г. Решението е обективизирано в протокол № 25/16.11.2020 г., т.4.

3. Други актове.

3.1. Проект на постановление на Министерски съвет за изменение на Постановление № 240 от 24 септември 2019 г. за създаване на национален механизъм за мониторинг в областта на борбата с корупцията и организираната престъпност, съдебната реформа и независимостта на съдебната власт и на Съвет за координация и сътрудничество. По същество предложението за промяна касае единствено разпоредбата на §5 от Преходните и заключителните разпоредби, където думите „Постановлението влиза в сила“ се заменят със „Съветът започва дейността си при“, поради което КПВ със свое решение, взето по т. 4 от протокол № 2/27.01.2020 г. предлага на пленума на ВСС да съгласува без забележки направеното предложение за изменение.

3.2. Проект на Инструкция за условията и реда за организиране и осъществяване охраната на съдии. КПВ с решение по протокол № 7/07.04.2020 г. (т.2) прави предложение до пленума на Висшия съдебен съвет да съгласува, на основание чл. 391, ал. 3, т. 3 от Закона за съдебната власт, проекта на Инструкция, с резерви по отношение на разпоредбата на § 6 от Преходните и заключителни разпоредби от същата, в частта ѝ, с която изрично се отменя Наредба № Н-2 от 2019 г. за условията и реда за организиране и осъществяване охраната на съдии, прокурори и следователи (ДВ, бр. 49 от 2019 г.), и с предложение за отпадане на § 5 от същите.

3.3. Проект на Инструкция за условията и реда за организиране и осъществяване охраната на прокурори и следователи. КПВ е направила предложение до пленума на ВСС да съгласува, на основание чл. 14, ал. 3, т.

4 от Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство, проекта на Инструкция за условията и реда за организиране и осъществяване охраната на прокурори и следователи. Предложението е обективизирано в решение по т. 3 от протокол № 7/07.04.2021 г.

3.4. Проект на Правила за вътрешния ред, пропускателния режим и сигурността в сградите и обектите на съдебната власт. Комисията изразява положително становище по Правилата, като предлага следните изменения и допълнения:

- чл. 3, ал. 5 да придобие следната редакция:

(5) Безконтактните елементи, издавани от ГД „Охрана”, се предоставят за ползване на съдиите, прокурорите, следователите и служителите от съответните органи на съдебната власт по списък, утвърден от административния им ръководител, съгласувано с ръководителя на териториалното звено на ГД „Охрана”.

- чл. 3, ал. 8 да придобие следната редакция:

(8) В случай на загуба или кражба на безконтактен елемент, съдията, прокурорът, следователят или служителят незабавно уведомява административния/прекия си ръководител, който уведомява началника на териториалното звено на ГД „Охрана”. Безконтактният елемент се деактивира от служителя по ал. 7.

С решение по протокол №17/20.07.2020 г. аналогичен проект за решение е предложен от страна на КПВ на пленума на ВСС.

3.5. Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за вписванията, одобрен с Постановление № 1486 на Министерския съвет от 1951 г. КПВ със свое решение по т. 2 от протокол № 25/16.11.2020 г. предлага на пленума на ВСС да изрази положително становище по проекта.

3.6. Проект на Постановление на Министерския съвет за допълнение на Тарифа за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията, приета с Постановление № 243 на Министерския съвет от 2005 г. Мотив за изразеното положително становище от страна на КПВ е, че до този момент Тарифата не предвижда отделни (различни) такси при заявяване по електронен път на услуги от типа справки, преписи и удостоверения, както и предоставяне чрез отдалечен достъп до информационната система на копия от документ. Становището е взето по т. 3 от протокол № 25/16.11.2020 г., като със същото е предложено и на пленума на ВСС да съгласува проекта без забележки.

III. Дейности в изпълнение на чл. 19, т. 3 от ПОДВССНА – изготвяне на предложения за законодателни изменения.

1. По проект „Усъвършенстване модела на съдебните експертизи“, чийто бенефициент е министерство на правосъдието, с партньор ВСС, е

разработен „Единен регистър на вещите лица“. Във връзка с него министерство на правосъдието е отправило искане за изразяване на становище относно необходимостта от нормативно му урегулиране. С оглед на това КПВ с решение по протокол № 1/15.01.2020 г. е предложила на пленума на ВСС да приеме следното решение:

- Изразява становище, че новосъздаденият електронен регистър на вещите лица по Дейност 2 „Изграждане на АИС „Единен регистър на вещите лица“ от проект „Усъвършенстване модела на съдебните експертизи“, с рег. № BG05SF0P001-3.001-0017-CO/17.11.2017 г., финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, следва да бъде включен в Закона за съдебната власт, глава втора „Вещи лица и преводачи“ като допълнителна алинея в чл. 400 от същия.

2. В КПВ е постъпило писмо от председателя на Софийски районен съд, в което е поставен проблем относно нормативната регламентация на съставяне на акт за смърт след изтичане на 48 часа от настъпването на смъртта, с оглед разпоредбата на чл. 54 от Закона за гражданската регистрация (ЗГР).

Посочено е, че начинът, по който е формулирана разпоредбата на чл. 54, ал. 1 от ЗГР, създава необходимостта във всеки отделен случай, при който издадено съобщение за смърт не е депозирано при съответното длъжностно лице по гражданското състояние в срок до 48 часа от настъпването на смъртта, да се провежда съдебно производство.

Изложено е становище, че провеждането на производства по чл. 54, ал. 2 ЗГР не е необходимо поне в случаите, когато лицето е починало в лечебно заведение и няма основания да се приеме, че в този случай актът за смърт не би могъл да бъде съставен от компетентните органи и в по-късен момент, без да е необходимо за това съдебно решение.

След запознаване с направеното предложение, КПВ счита, че същото е целесъобразно, тъй като изменението на чл. 54 от ЗГР ще доведе до отпадане на необходимостта от образуване и водене на съдебни производства, при безспорна фактическа обстановка по отношение на настъпването на смъртта на лицето и в тази връзка, с решение по протокол № 2 от 27.01.2020 г. предлага на пленума на ВСС да изрази положително становище по направеното предложение и да изпрати същото на министъра на правосъдието с оглед внасянето му в Министерски съвет, за упражняване на законодателна инициатива.

3. С решение по т. 3 от протокол № 20/10.06.2020 г., Комисия „Бюджет и финанси“ към пленума на ВСС предлага на КПВ да предприеме действия за законодателни промени в ЗСВ относно определянето на размер държавна такса за кандидатстване в конкурсите за младши съдии, младши прокурори и младши следователи.

За определяне на систематичното място и съдържанието на разпоредбата, с която следва да бъде допълнен ЗСВ, Комисията извърши сравнителен анализ на сходна законодателна уредба:

В чл. 266, ал. 3 от Закона за съдебната власт, относим към провеждането на конкурс за държавни съдебни изпълнители, е предвидено заповедта на определяне на реда за провеждане на конкурс да съдържа размера на държавната такса за участие в конкурс и сметка, по която тя се внася (т. 4).

Законът за частните съдебни изпълнители урежда към заявлението, което кандидатите за частен съдебен изпълнител подават до министъра на правосъдието, да се прилага документ за платена държавна такса (чл. 7, ал. 2).

В Закона за нотариусите и нотариалната дейност е регламентирано Министерството на правосъдието да събира държавна такса за конкурса в размер, определен с тарифа, одобрена от Министерския съвет.

Размерът на таксите за провеждане на конкурсите за държавни съдебни изпълнители, частни съдебни изпълнители и нотариуси е определен в Тарифа № 1 към Закона за държавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието.

Законът за адвокатурата от своя страна, в чл. 8, ал. 2, препраща към Наредба № 2 от 29.10.2004 г. за условията и реда за провеждане на изпита за адвокати и младши адвокати. Съгласно чл. 8, ал. 4 от Наредбата, за участието си в изпита кандидатът заплаща такса в размер 50 лв., която внася по сметката на Висшия адвокатски съвет. В чл. 9, ал. 2 на Наредбата е предвидено, че към заявлението се прилагат в оригинал или нотариално заверен препис диплома за завършено висше юридическо образование, удостоверение за придобита юридическа правоспособност и документ за платена такса.

Предвид извършеният анализ и с оглед възприетия законодателен подход по отношение на таксите за участие в конкурсни процедури, КПВ установява, че е налице възможност за събирането на такава да бъде уредено в специалния закон, а размерът ѝ да бъде определен в подзаконов нормативен акт, издаден за прилагане на закона.

Ето защо, КПВ счита за целесъобразно в Закона за съдебната власт да бъдат направени допълнения както следва:

- В ал. 2 на чл. 180 да се създаде нова т. 5 със следното съдържание:
„5. размер на таксата за участие в конкурса и сметката, по която тя се внася. „
- В ал. 4 на чл. 181 да се създаде нова т. 11 със следното съдържание:
„11. документ за платена такса за участие.“

Във връзка с горното, КПВ с решение по протокол № 17/20.07.2020 г. предлага на пленума на ВСС да изрази становище, че са необходими промени в Закона за съдебната власт, които да осигурят възможност за събиране на такса за участие в конкурса за младши съдии, младши прокурори и младши следователи, както и да изпрати направеното предложение на министъра на правосъдието с оглед внасянето му в Министерски съвет, за упражняване на законодателна инициатива.

4. С решение по протокол № 19 от 15.09.2020 г. КПВ прави предложение до пленума на ВСС да приеме следното решение:

„Предлага на министъра на правосъдието в Наредба № Н-2 от 18.02.2020 г. за утвърждаване на образци на заповед за изпълнение, заявление за издаване заповед за изпълнение и други книжа във връзка със заповедното производство (обн., ДВ, бр. 15 от 21.02.2020 г.) да бъде регламентирана възможността за подаване на заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК по електронен път, като чл. 3 от Наредбата се допълни със следния текст:

„Заявление за издаване на заповед за изпълнение по реда на чл. 410 от ГПК може да бъде подадено и по електронен път, чрез електронен формуляр, одобрен с решение на Пленума на ВСС“.

Да се предвиди влизане на допълнения текст в сила от 01.01.2021 година.“

Мотивите за направеното предложение от страна на КПВ са следните: В изпълнение на проект „Доразвитие и централизиране на порталите в сектор „Правосъдие“ за достъп на граждани до информация, е-услуги и е-правосъдие“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“ по Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG05SFOP001-3.001-0013-C01/11.12.2017 г., бенефициент по който е ВСС, е извършено надграждане на Единния портал за електронно правосъдие с внедряване на нова електронна услуга – подаване на заявление за издаване на заповед за изпълнение по реда на чл. 410 от ГПК, която да бъде приложима за използване от всички компетентни съдилища.

Чрез надграждането на Единния портал за електронно правосъдие посредством внедряването на електронната услуга за подаване на заявления по чл.410 от ГПК, като извършване на процесуално действие по електронен път се цели:

- ефективно използване на поне една нова електронна услуга;
- по-добро управление на органите на съдебната власт и по-висока ефективност на тяхното функциониране;
- порталът ще се утвърди като централна входна точка на гражданите до информация, е-услуги и е- правосъдие;
- предоставяне на качествени услуги, улеснен достъп, бързо и надлежно обслужване;

- покриване на идентифицирани нужди за поетапно въвеждане на електронно правосъдие и решаване на проблемите от законодателно, организационно и технологично естество.

Очакваният резултат от прилагането на тази нова функционалност е предоставянето на електронна услуга като част от продължаващия процес по внедряване на електронно правосъдие в Република България. Чрез предоставянето на електронните услуги в областта на правосъдието се постига и изпълнение на изискванията, ангажиментите и задълженията на национално и европейско ниво в областта на електронното правосъдие в контекста на реализацията на подаване на заявления по чл.410 от ГПК, като извършване на процесуално действие по електронен път.

Съгласно чл. 425, ал. 1 от ГПК министърът на правосъдието издава наредба, с която утвърждава образци на заповед за изпълнение, заявление за издаване на заповед за изпълнение и другите книжа във връзка със заповедното производство.

В изпълнение на горната разпоредба, министърът на правосъдието е издал Наредба № Н-2 от 18.02.2020 г. за утвърждаване на образци на заповед за изпълнение, заявление за издаване на заповед за изпълнение и други книжа във връзка със заповедното производство (обн., ДВ, бр. 15 от 21.02.2020 г.)

Съгласно чл. 3 от Наредбата, за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК се подава писмено заявление по образец съгласно приложение № 1, което съдържа искане за издаване на заповед за изпълнение и за издаване на изпълнителен лист. Посоченият текст, както и самият образец на заявление предполагат подаването му да се извършва единствено на хартиен носител, без възможност за подаване по електронен път. За предоставянето на разработената електронна услуга чрез подаване на заявления по чл. 410 от ГПК, като извършване на процесуално действие по електронен път, е необходимо да бъдат предприети изменения в нормативната база.

IV. Дейности в изпълнение на чл. 19, т. 5 от ПОДВССНА – изготвяне на проект на доклад за дейността на Висшия съдебен съвет и становища по внесените от Върховния касационен съд, от Върховния административен съд и от главния прокурор доклади.

1. Годишен доклад за дейността на Висшия съдебен съвет за 2019 г.

Съгласно чл. 30, ал. 2, т. 11 от ЗСВ пленумът на ВСС изготвя и внася в Народното събрание до 31 май всяка година годишен доклад за дейността си. В съответствие с правомощията на КПВ по чл. 19, т.5 от ПОДВССНА е изготвен Годишен доклад за дейността на Висшия съдебен съвет за 2019 г. Същият съдържа обща информация за правомощията на пленума и колегиите на ВСС както и подробните отчети за дейността на

всяка една комисия, които осигуряват оперативната работа по осъществяване на отделните правомощия. Приет е на заседание на Комисията, проведено на 26.05.2020г. и с решение по протокол № 11 от същата дата е внесен за разглеждане в заседание на пленума на ВСС.

2.Годишен доклад на председателя на Върховния касационен съд за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2019 година.

На свое заседание, проведено на 26.05.2020 г. КПВ е разгледала Доклад на председателя на Върховния касационен съд за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2019 година, като е констатирала, че същият е подробен и информативен, като в него са обобщени основните тенденции, базирани на статистическите данни за постъплението, образуването и движението на делата в Република България през 2019 г., кадровата обеспеченост и натовареността на съдиите (без административните), както и други сериозни въпроси, отразени в годишните доклади, изготвени от председателите на Върховния касационен съд и на апелативните съдилища.

Във връзка с горното Комисията с решение по протокол № 11/26.05.2020 г. е изразила положително становище по Доклада и е предложила на пленума на ВСС да приеме същия и на основание чл. 30, ал. 2, т. 4 от ЗСВ да изслуша председателя на Върховния касационен съд.

3. Годишен доклад на председателя на Върховния административен съд за прилагането на закона и за дейността на административните съдилища през 2019 година.

На заседанието, проведено на 26.05.2020 г. КПВ е изразила положително становище и по Годишния доклад на председателя на Върховния административен съд за прилагането на закона и за дейността на административните съдилища през 2019 година. Положителното становище е във връзка с констатираното от Комисията, че представеният доклад е задълбочен, детайлен и аналитичен, с ясни и точно изложени статистически данни, като са отразени и положителните и отрицателните тенденции в дейността на административните съдилища.

С оглед на констатациите и изразеното положително становище КПВ, с решение по протокол № 11/26.05.2020 г. е предложила на пленума на ВСС да приеме Годишния доклад на председателя на Върховния административен съд за прилагането на закона и за дейността на административните съдилища през 2019 година и на основание чл. 30, ал. 2, т. 4 от ЗСВ да изслуша председателя.

4. Годишен доклад на главния прокурор за прилагането на закона и за дейността на прокуратурата и на разследващите органи през 2019 година.

В същото заседание на Комисията, на което са разгледани докладите по т. 1 и т. 2 е разгледан и Годишния доклад на главния прокурор за прилагането на закона и за дейността на прокуратурата и на разследващите органи през 2019 година. В него се съдържа в резюме информацията от докладите на Върховната касационна прокуратура, Върховната административна прокуратура, Националната следствена служба, Националното бюро на България в Евроджъст, Специализираната прокуратура, Апелативната специализирана прокуратура, Военно-окръжните прокуратури и Военно-апелативната прокуратура, и прокуратурите в страната с обща компетентност. Включени са и данните за регистрираните и разкритите престъпления от докладите до главния прокурор за дейността на разследващите органи в Министерството на вътрешните работи, Министерството на отбраната, Министерството на финансите, както и изведените проблеми и предложения. Отразени са констатациите от проверките на Инспектората към Висшия съдебен съвет за дейността на Върховната касационна прокуратура и на териториалните прокуратури, в т. ч. и отправените препоръки.

Резултатите от дейността на прокуратурата и на разследващите органи през 2019 г. са представени в седемте раздела на доклада, като се посочва, че тенденциите и изводите са изведени въз основа на анализа на статистическите данни по основни показатели на дейността и съпоставката им с данните от предходните две години.

С оглед констатираното, Комисията изразява положително становище по доклада с решение по протокол № 11/26.05.2020 г. и прави предложение пленумът на ВСС да го приеме и изслуша главния прокурор, на основание чл. 30, ал. 2, т. 4 от ЗСВ.

5. В изпълнение на правомощията си по чл. 19, т. 5 от ПОДВССНА КПВ е приела за разглеждане и Годишен доклад за дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет за 2019 г., като с решение по протокол № 11/26.05.2020 г. е предложено на пленума на ВСС да го внесе за обсъждане в Народното събрание, в изпълнение на разпоредбата на чл. 30, ал. 2, т. 11 от ЗСВ.

V. Дейности в изпълнение на чл. 19, т. 6 от ПОДВССНА – изготвяне на проекти на становища по дела пред Конституционния съд, по които ВСС е конституиран като заинтересована страна.

1. Конституционно дело № 15/2019 г.

С Определение от 28.01.2020 г., постановено по конституционно дело № 15/2019 г., ВСС е конституиран като заинтересована страна в производството. Конституционното дело е образувано по искане на Министерски съвет. Предметът на искането, адресирано до

Конституционния съд, е за даване на задължително тълкуване на чл. 126, ал.2 от Конституцията във връзка с отговор на въпроса: „В надзора за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори, осъществявани от главния прокурор по чл. 126, ал.2 от Конституцията, включват ли се случаите, когато прокурор извършва проверки, разследвания и други процесуални действия по сигнали срещу главния прокурор предвид общоприетия правен принцип „никой не може да съди себе си“ като елемент на правовата държава?“.

По предмета на искането КПВ е изготвила два варианта на становища, които е представила на пленума на ВСС с решение по протокол № 4/24.02.2020 г., а именно:

- Вариант 1

В надзора за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори, осъществявани от главния прокурор по чл. 126, ал.2 от Конституцията не се включват случаите когато прокурор извършва проверки, разследвания и други процесуални действия по сигнали срещу главния прокурор предвид общоприетия принцип „никой не може да съди себе си“ като елемент на правовата държава“.

- Вариант 2

В надзора за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори, осъществявани от главния прокурор по чл. 126, ал.2 от Конституцията се включват случаите когато прокурор извършва проверки, разследвания и други процесуални действия по сигнали срещу главния прокурор.

2. Конституционно дело № 10/2020 г.

С определение от 09.06.2020 г., постановено по конституционно дело № 10/2020 г., Конституционният съд допуска до разглеждане по същество искането на пленума на Върховния касационен съд за установяване на противоконституционност на чл. 28, ал. 1 от Закона за съдебната власт (обн. – ДВ, бр. 64 от 07.08.2007 г., посл. изм. и доп. – ДВ, бр. 11 от 7 февруари 2020 г.) в частта „или с една степен по-висока от заеманата преди избора длъжност в органите на съдебната власт“. Със същото определение Висшият съдебен съвет е конституиран като заинтересована институция.

По предмета на искането КПВ е изготвила два варианта на становища, които е представила на вниманието на пленума на ВСС с решение по протокол № 16/06.07.2020 г., а именно:

Вариант 1: Разпоредбата на чл. 28, ал. 1 от Закона за съдебната власт (обн. – ДВ, бр. 64 от 07.08.2007 г., посл. изм. и доп. – ДВ, бр. 11 от 7 февруари 2020 г.) в частта „или с една степен по-висока от заеманата преди избора длъжност в органите на съдебната власт“ не е противоконституционна.

Изложени са съображения във връзка с липсата на противоречие на отностимата част на разпоредбата с чл. 117, ал. 2 от Конституцията, който установява принципа на независимостта на съдебната власт; чл. 4, ал. 1 от Конституцията, който провъзгласява принципа, че Република България е правова държава и се управлява според Конституцията и законите на страната; чл. 5, ал. 1 от Конституцията, обявяващ, че Конституцията е върховен закон и другите закони не могат да ѝ противоречат; чл. 6, ал. 2 от Конституцията, според който всички граждани са равни пред закона; чл. 8 от Конституцията, който постановява принципа на разделението на държавната власт на законодателна, изпълнителна и съдебна.

Вариант 2: Разпоредбата на чл. 28, ал. 1 от Закона за съдебната власт (обн. – ДВ, бр. 64 от 07.08.2007 г., посл. изм. и доп. – ДВ, бр. 11 от 7 февруари 2020 г.) в частта „или с една степен по-висока от заеманата преди избора длъжност в органите на съдебната власт“ е противоконституционна.

Изложени са съображения за противоречие на отностимата част на разпоредбата с чл. 117, ал. 2 от Конституцията, който установява принципа на независимостта на съдебната власт; чл. 4, ал. 1 от Конституцията, който провъзгласява принципа, че Република България е правова държава и се управлява според Конституцията и законите на страната; чл. 5, ал. 1 от Конституцията, обявяващ, че Конституцията е върховен закон и другите закони не могат да ѝ противоречат; чл. 6, ал. 2 от Конституцията, според който всички граждани са равни пред закона; чл. 8 от Конституцията, който постановява принципа на разделението на държавната власт на законодателна, изпълнителна и съдебна.

VI. Становища по изготвени вътрешни актове – правила, указания и др.

1. Проект на Методически указания за работа на съдилищата с Единната информационна система на съдилищата.

Проектът на Методически указания е разработен от работна група, назначена със Заповед № ВСС-5017/24.05.2020 г. на главния секретар на Висшия съдебен съвет и в изпълнение на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на ЕИСС“. Целта на изготвения документ е подпомагане на дейността на съдиите и съдебните служители при изпълнение на служебните им задължения, свързани с използването на ЕИСС при успоредната работа на вече съществуващите информационни системи за управление на съдебните дела, както и установяване на еднакъв подход и единни правила при администрирането на дела в ЕИСС. По същество проектът дава указания за внедряването на ЕИСС, действията на субектите в преходния период, начините за образуване, номериране, разпределяне и

архивиране на делата в системата, методите за отстраняване на грешки, различни от явна фактическа грешка и други организационни въпроси.

След разглеждането на проекта, с решение по протокол № 14/22.06.2020 г. КПВ предлага на съдийската колегия на ВСС да изрази положително становище по него с предложение за следните съдържателни и редакционни промени:

- т.10.2. да придобие следната редакция: „С оглед предотвратяване публикуването на акт в ЦУБИПСА и ЕПЕП, съдържащ технически грешки, различни от явна фактическа грешка, преди изпращане на документите за въвеждането им в ЕИСС следва да се извършва проверка за наличие на такива. Същите се отстраняват след изричното съгласие на съдебния състав.“;

- в т.11.1. преди израза „електронни подписи“ се добавя думата „квалифицирани“;

- в т. 14.2. предлогът „в“ се заменя с предлога „при“.

2. Проект на Правила за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите.

На заседание, проведено на 25.06.2020 г., пленумът ВСС, по предложение на прокурорската колегия на ВСС, е разгледал предложения за изменение и допълнение на Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите.

С решение по т. 1 от протокол № 15/25.06.2020 г., пленумът на ВСС отлага разглеждането на точката за следващото заседание и внася Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите в КПВ, за разглеждане и съобразяване с последните изменения в ЗСВ.

След запознаване с направените предложения и относимите разпоредби на ЗСВ, Комисията идентифицира необходимостта от прецизиране на разпоредбите на чл. 12, чл. 13, чл. 14, чл. 19, чл. 21 и чл. 47 от Правилата.

Дискутирана бе и нуждата от избора и функционирането на мандатна комисия, доколкото същата не е изрично регламентирана ЗСВ. Предлага се отпадане на относимата уредба в Правилата, като разпоредбата на чл. 26 да придобие редакция, съобразно която председателят на общото събрание да отчита и обявява резултата за избора на членовете на изборителната комисия и секционните комисии. При условията на алтернативност е предложено досегашната уредба да бъде запазена.

Предлага се и привеждането на образца на декларация по чл. 19а, ал. 1 от ЗСВ в съответствие с изискванията на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.

Въз основа на горното КПВ прави предложение до пленума на ВСС да приеме Правилата със следните изменения и допълнения:

- В чл. 12 се прави следното изменение:

Изречение второ на ал. 4 се изменя така:

„В същия срок кандидатите представят декларация, свързана с несъвместимостта или за обстоятелства, които могат да доведат до частен интерес по смисъла на чл. 52 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество при вземане на решения, за имотното си състояние и произхода на средствата за придобиването на имуществото си по чл. 19а, ал. 1 от ЗСВ.“

-Член 13, ал. 7 се изменя така:

„(7) Публикуването на документите се извършва в съответствие с изискванията за защита на личните данни и Закона за защита на класифицираната информация.“

-В член 14, ал. 1, буква „й“ се изменя така:

„й) декларация, свързана с несъвместимостта или за обстоятелства, които могат да доведат до частен интерес по смисъла на чл. 52 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество при вземане на решения, за имотното си състояние и произхода на средствата за придобиването на имуществото си по чл. 19а, ал. 1 от ЗСВ.“

-Чл. 19 се изменя така:

„чл. 19. Срещите на кандидата с избиратели се провеждат в сградите на съдебната власт или чрез видеоконферентна връзка. Административните ръководители са длъжни да осигурят провеждането на тези срещи при равнопоставеност на всички желаещи кандидати“

- В чл. 21 се създава нова ал. 3 със следното съдържание:

„(3) В условията на обявено от Народното събрание на Република България военно или друго извънредно положение, както и в условията на извънредна епидемична обстановка, по решение на пленума на Висшия съдебен съвет и при наличие на техническа възможност, общото събрание може да се провежда дистанционно в онлайн среда чрез осигуряване на видеоконферентна връзка“.

- В чл. 22, ал. 2 накрая се добавят думите „от присъстващите членове.“

ВАРИАНТ I

- В чл. 25, ал. 1 се отменя.

- Чл. 26 се изменя така:

„Чл. 26. Председателят на общото събрание отчита и обявява резултата за избора на членовете на избирателната комисия и секционните комисии. За целта съставя протокол, който е неразделна част от протокола на общото събрание, с което приключва дейността си.“

- Навсякъде думите „мандатна комисия“ се заличават.

- Раздел IV на Глава девета става Раздел III.

- Член 47, ал. 3 се изменя така:

„(3) Съставът разглежда жалбата по реда на Административнопроцесуалния кодекс в открито съдебно заседание с призоваване на жалбоподателя и представител на изборителната комисия и се произнася с решение в 14-дневен срок, което е окончателно.

- В § 1, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби след думите „изм. и доп. с решение по Протокол № 45 от 08.12.2016 г.“ се добавя „изм. и доп. с решение по Протокол № 12/06.04.2017 г., изм. и доп. с решение по Протокол № 16/.....“

ВАРИАНТ II

- Раздел IV на Глава девета става Раздел III.

- Член 47, ал. 3 се изменя така:

„(3) Съставът разглежда жалбата по реда на Административнопроцесуалния кодекс в открито съдебно заседание с призоваване на жалбоподателя и представител на изборителната комисия и се произнася с решение в 14-дневен срок, което е окончателно.

- В § 1, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби след думите „изм. и доп. с решение по Протокол № 45 от 08.12.2016 г.“ се добавя „изм. и доп. с решение по Протокол № 12/06.04.2017 г., изм. и доп. с решение по Протокол № 16/.....“ Приетите изменение и допълнения да се отразят в Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите и да се публикуват на интернет страницата на Висшия съдебен съвет.

3. Проект на Вътрешни правила на Висшия съдебен съвет за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризма.

Дейността по контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризма във ВСС се осъществява с нарочно приети с решение по протокол № 24/24.06.2010 г. на Висшия съдебен съвет правила. Същите са изготвени в изпълнение на разпоредбите на Закона за мерките срещу изпирането на пари (обн., ДВ, бр. 85 от 1998 г.), който с § 31 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за мерките срещу изпирането на пари (обн., ДВ, бр. 27 от 2018 г.) е отменен. В тази връзка и с приложение по аналогия на разпоредбата на чл. 11 от Закона за нормативните актове е изготвен нов проект на Вътрешни правила на Висшия съдебен съвет за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризма.

В проекта на Вътрешните правила са разписани норми по организацията по осъществяване на вътрешен контрол по изпълнението на задълженията по ЗМИП, ЗМФТ и актовете по прилагането им; определянето на лице, осъществяващо контрол и разписване на задълженията му; приложно поле на комплексната проверка; действия при отказ от извършване на операция или сделка, установяване и прекратяване

на делови взаимоотношения; способности за идентификация и проверка на идентификацията; способности за изясняване на произхода на средства; собствена оценка на риска по чл. 98 от ЗМИП; вътрешна система за оценка на риска на ВСС и определяне на рисковия профил на клиентите; приложно поле на разширена и опростена комплексна проверка; процедури за събиране, съхраняване и разкриване на информация; провеждане на обучения.

След обсъждане на проекта на правила и изразяване на положително становище по тях, КПВ с решение по т. 1 от протокол №18/06.08.2020 г. внася същите за приемане от пленума на ВСС.

4. Проект на Указания за акредитация на представители на средствата за масова информация при отразяване на Общото събрание на прокурорите за избор на член на Висшия съдебен съвет.

Съгласно чл. 4, ал. 4 от Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите, организационно-техническата подготовка на събранията се извършва от администрацията на Висшия съдебен съвет.

В чл. 30, ал. 5 от Правилата е регламентирано правото на представители на медиите да присъстват на всички етапи от изборния процес. Предвид очаквания обществен и медиен интерес към насроченото за 19 и 26 септември 2020 г. Общо събрание на прокурорите за избор на член на ВСС, както и с цел обезпечаване организационно-техническата подготовка за медийното отразяване на мероприятиято, сектор „Връзки с обществеността“ изготвя проект на Указания за акредитация на представители на средствата за масова информация. Те регламентират процедурата по акредитация – регистрационен режим за получаване на пропуск и достъп на журналисти, фотографи, оператори и технически персонал, на български и чуждестранни медии, както и на журналисти на свободна практика.

Указанията са разгледани на заседание на Комисията, проведено на 06.08.2020 г. и с решение по протокол № 18 от същата дата е предложено на пленума на ВСС да одобри същите без забележки.

5. Проект на Решение за определяне на реда и начина на изчисляване на обезщетенията по чл. 225 от ЗСВ.

Проектът на Решение за определяне на реда и начина на изчисляване на обезщетенията по чл. 225 от ЗСВ е изготвен вследствие на редица запитвания от органи на съдебната власт относно приложението на чл. 225 ЗСВ и е в изпълнение на разпоредбата на чл. 225, ал. 6 от ЗСВ (ДВ, бр.11 от 2020 г.). За изготвянето му е създадена работна група с участието на членове на Комисия „Бюджет и финанси“, КПВ и представители от

Върховен касационен съд, Върховен административен съд и Прокуратурата на Република България.

Преследваната цел с приемането на Решение за определяне на реда и начина на изчисляване на обезщетенията по чл. 225 от ЗСВ е уеднаквяване на практиката на органите на съдебната власт при приложението на чл. 225 от ЗСВ.

Проектът на Решение се състои от следните пунктове:

- Материалноправните предпоставки, при които възниква правото на обезщетение по реда на чл. 225 ЗСВ;

- Начинът за определяне размера на обезщетението при следователите, предвид § 4 от ПЗР на Конституцията в сила от 13.06.1991г.;

- Начините за упражняване на правото на парично обезщетение от страна на субектите по чл. 225, ал.1 ЗСВ;

- Редът и начинът за определяне размера на обезщетението по чл. 225 ЗСВ;

- Законоустановените случаи на неизплащане на обезщетението по чл. 225 ЗСВ;

- Редът за изплащане на обезщетението по чл. 225 ЗСВ;

- Възможността да се изискват допълнителни документи за установяване правото на лицата да получат дължимото обезщетение;

- Срокът за изплащане на обезщетението по чл. 225 ЗСВ.

С решение по т. 1 от протокол 23/06.10.2020 г. КПВ е изразила становище, че проектът на Решение за определяне на реда и начина на изчисляване на обезщетенията по чл. 225 от ЗСВ е съобразен с разпоредбите на чл. 29, чл. 53 и чл. 225 от ЗИД на ЗСВ (ДВ, бр.11 от 2020 г.), вследствие на което е изпратила същия на Комисия „бюджет и финанси“ за предприемане на последващи действия.

6. Проект на Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол във Висш съдебен съвет.

Предложението за изменение и допълнение на Вътрешните правила за осъществяване на предварителен контрол във Висшия съдебен съвет е направено от звено „Финансови контрольори“ в администрацията на ВСС и е във връзка с приети Указания за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност в организациите от публичния сектор, утвърдени със Заповед № ЗМФ 184/06.03.2020 г. на министъра на финансите.

След разглеждане и обсъждане на предложения проект, КПВ с решение по протокол № 24/02.11.2020г. предлага на Комисия „Бюджет и финанси“ да приеме следното решение:

„ИЗМЕНЯ И ДОПЪЛВА чл. 18 от Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол във Висш съдебен съвет като:

- В чл. 18, ал.1 текстът „мнение за одобрение или отказ“ се заличава, и след думата „изрази“ се добавя „едно от следните мнения:“

- В чл. 18, ал.1 се създават т.1, 2 и 3 със следното съдържание:

1. мнение за законосъобразност – в случаите, в които предварителния контрол не е установил факти и обстоятелства, уронващи законосъобразността на решението или действието;

2. мнение с резерви – в случаите, в които предварителния контрол е установил незаконосъобразни аспекти свързани с решението или действието. Към мнението с резерви се прилага мотивирано становище, описващо конкретните причини за резервите;

3. отказ от мнение – в случаите, в които предоставената информация не е достатъчна или такава не е предоставена за предоставяне на обективно мнение.

- В чл. 18 се отменя ал. 3.

- В Приложения № 5 и № 6 текстът „В резултат на извършения предварителен контрол, считам: т.1. Може/не може да бъде извършен разход в размер на... лв. ; т.2. Необходимо е да се представят следните документи:.....“ се заменя с „В резултат на извършения предварителен контрол: т.1. Изразявам мнение за законосъобразност / с резерв / отказ от мнение относно поемането на задължение в размер на ..... лв., пояснения.....“.

VII. Становища по конкретни запитвания от постоянни комисии на пленума на Висшия съдебен съвет, органи на съдебната власт, магистрати и др.

Независимо от обстоятелството, че липсва изрично предвидена регламентация в ПОДВССНА, КПВ изготвя становища и по конкретни запитвания от органи на съдебната власт, магистрати, съдебни служители, граждани и юридически лица по въпроси, касаещи организацията на дейността на органите на съдебната власт. По отношение на запитванията относно приложението на отделни разпоредби на нормативни актове, които не са приети от пленума на ВСС в рамките на предвидената от ЗСВ делегация, Комисията е възприела принципния подход да изразява мотивирано становище, като изрично посочва, че същото няма обвързващ характер. В този смисъл, съгласно решенията на КПВ, ВСС и неговите постоянни комисии не разполагат с правомощието да дават обвързващо тълкуване на закона и указания по прилагането му.

1. В заседание на КПВ, проведено на 15.01.2020 г. е разгледано писмо от и.ф.административен ръководител – председател на Военен съд – Пловдив, с което се отправя молба за уведомяване какви следва да са възнагражденията съгласно чл. 17, ал. 2 от Наредбата за структурата и

организацията на работната заплата. Запитването е във връзка с определянето на възнаграждение за платен годишен отпуск.

За да се произнесе Комисията е взела предвид нормата на §3 от Заключителните разпоредби на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, министърът на труда и социалната политика дава указания по прилагането ѝ. Във връзка с конкретно поставения въпрос е издадено писмо № 08-83 от 26.02.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, съгласно което разпоредбата на чл. 17, ал. 2 от наредбата визира допълнителни възнаграждения (периодични или годишни), които са изплатени след ползването на платения отпуск, като в случая се имат предвид именно възнаграждения, изплатени допълнително, които в практиката се оформят като „награди“ или „премии“. В писмото са изложени подробни съображения, като в заключение е посочено, че допълнителните трудови възнаграждения (награди/премии), които работодателите изплащат на основание колективен трудов договор и/или вътрешни правила за работната заплата, могат да се приемат за такива с постоянен характер, което следва да е определено и в самия колективен трудов договор и/или във вътрешните правила за работната заплата в предприятието.

На основание гореизложеното КПВ уведомява и.ф. административния ръководител – председател на Военен съд – Пловдив, че указания по прилагането на чл. 17, ал. 2 от Наредбата се съдържат в писмо № 08-83 от 26.02.2010 г. на министъра на труда и социалната политика.

2. През 2011 г. ВСС е взел решение в случаите на чл. 118, ал. 2 от ГПК, когато започнатото дело се изпраща на надлежния съд, към него да се приложи и документа, удостоверяващ плащането на дължимата държавна такса, като в този случай държавната такса се смята за надлежно внесена (протокол № 11/23.03.2011 г.). С решение по протокол № 17 от 25.05.2015 г. КПВ указва на административния ръководител на Административен съд – София град да прилага решението на ВСС от 2011г. и в случаите на внесена държавна такса в друг съд, поради допуснатата техническа грешка.

Във връзка с цитираните по-горе решения във ВСС е постъпило писмо от и.ф. председателя на Окръжен съд – Пловдив. В същото се съдържа предложение за преразглеждане на решение по т. 2.1. от протокол № 17/25.05.2015г. на КПВ във връзка с констатиран опит за злоупотреба при приложението му. С оглед изложената фактическа обстановка КБФ с решение по протокол № 3 от 29.01.2020 г. излиза със становище, че внасянето на държавни такси в съда, в който е образувано делото или следва да бъде образувано делото, би следвало да се удостоверява единствено с документ, от който да е видно, че сумата е постъпила по

сметката на съответния съд, с изключение на случаите по чл. 118, ал.2 от ГПК. Предвид становището КБФ предлага на КПВ да преразгледа решението си по т. 2.1. от протокол № 17/25.05.2015г.

След проведена дискусия и във връзка с констатираното наличие на опити за злоупотреба при направени искания за възстановяване на внесена държавна такса, административната тежест за органа, който трябва да извърши съответните проверки, както и въвеждането на електронното правосъдие КПВ намира, че е налице необходимост от преразглеждане на решението ѝ, взето по протокол № 17/25.05.2015 г. С оглед на това се произнася с решение (протокол № 3/10.02.2020 г.), според което „внасянето на държавни такси в съда, в който е образувано или следва да бъде образувано делото, се удостоверява единствено с документ , от който е видно, че сумата е постъпила по сметка на съответния съд, с изключение на случаите по чл. 118, ал. 2 от ГПК, съгласно решение на Висшия съдебен съвет по т. 6 от протокол № 11/23.03.2011г.“.

3. На заседание, проведено на 26.02.2020 г., Комисия „Бюджет и финанси“ към Пленума на Висшия съдебен съвет (КБФ) е разгледала постъпило от Централно управление на НАП писмо, свързано с изплащане на възнаграждения на вещи лица. С решение по т. 22 от протокол № 7/26.02.2020 г., КБФ препраща писмото от ЦУ на НАП по компетентност на КПВ, във връзка с прилагането на Наредбата за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица.

Цитираното писмо е изпратено от ЦУ на НАП, с оглед разпоредбата на чл. 32 от Наредба № 2 от 29.06.2015 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица /Наредбата/, съгласно която Висшият съдебен съвет осъществява контрол за изразходваните средства от органите на съдебната власт за изплащане на възнаграждения и необходимите разходи на вещите лица.

Поставените в писмото въпроси са във връзка с определяне на лицето, което може да е получател на плащане при изготвяне на съдебни експертизи, предвид факта, че отговорността за даване на невярно заключение е лична (на физическото лице). Въпросите са както следва:

1. В случай че вещото лице изготвило експертизата е едновременно самоосигуряващо се и собственик на фирма по Търговския закон, допустимо ли е в Справката – декларация по Наредбата то да посочи като получател на възнаграждението данните на фирмата и банковата ѝ сметка?
2. Има ли основание да бъде отказано плащане на определеното за явяване в съдебно заседание възнаграждение по сметка на фирмата срещу издадени от същата фирма фактури?
3. В компетенциите на Главния секретар на ВСС ли е посредством указания да ограничава платците на приетите от съда експертизи да

насочват сумите към физическото лице при положение, че е налице неговата изрична воля сумата да бъде преведена по банковата сметка на собствената му фирма?

КПВ се е произнасяла по сходни запитвания със свои решения по т. 14.1. от протокол № 14/21.05.2018 г. и т. 33 от протокол № 25/27.09.2018 г.

При приемане на решенията си, КПВ е съобщила действащата нормативна уредба, съобразно която за вещо лице може да бъде утвърдено единствено физическо лице, което разполага с определени специални знания в областта на науката, изкуството, занаятите, техниката и други. Редът и сроковете за предложения за включване и промени на списъците на специалистите, утвърдени за вещи лица, условията, на които трябва да отговарят специалистите, утвърдени за вещи лица, както и условията и реда за определяне възнагражденията на вещите лица са регламентирани в посочената Наредба.

Съгласно чл. 27, ал. 1 от Наредбата, възнаграждението и разходите на вещото лице се изплащат въз основа на писмено разпореждане на органа, който го е назначил, като сумите се изплащат по банков път в срок до 60 дни от приемането на експертизата. Ал. 2 на цитираната разпоредба посочва, че сумите се изплащат от депозит или от бюджета на органа, назначил експертизата, а плащането на сумите се извършва след представяне от вещото лице на документ, съдържащ реквизитите по чл. 7 от Закона за счетоводството. Издател на първичния счетоводен документ следва да бъде вещото лице, на което е възложена експертизата, а не юридическото лице. Това обстоятелство не се променя от факта, че може да е налице сходство между предмета на дейност на търговеца и предмета на възложената експертиза.

Съобразно § 29 от Допълнителните разпоредби на Закона за данъците върху доходите на физическите лица, вещите лица имат характера на „лица, упражняващи свободна професия“.

От друга страна правомощията на Висшия съдебен съвет по тази Наредба се свеждат до осъществяване на контрол за изразходваните средства от органите на съдебната власт за изплащане на възнаграждения и необходимите разходи на вещите лица (чл. 32 от Наредбата).

След извършения правен анализ, Комисията изразява становище, че „възнаграждението на вещото лице се изплаща въз основа на първичен счетоводен документ, издаден от лицето в качеството му на такова, упражняващо свободна професия по смисъла на §29 от Допълнителните разпоредби на Закона за данъците върху доходите на физическите лица. Възнаграждението, както и разходите на вещото лице се изплащат въз основа на писмено разпореждане на органа, който го е назначил, от бюджета на самия орган.

Съгласно чл. 32 от Наредба № 2 от 29.06.2015 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица Висшият съдебен

съвет осъществява контрол за изразходваните средства от органите на съдебната власт за изплащане на възнаграждения и необходимите разходи на вещите лица, като не разполага с правомощието да дава указания по прилагане на Наредбата“. Становището е обективизирано в решение по т. 6 от протокол № 7/07.04.2020 г.

4. На 05.03.2020 г. в деловодството на ВСС е получено писмо от държавен съдебен изпълнител (ДСИ) и ръководител на Съдебно изпълнителната служба (СИС) при Районен съд гр. Враца (ВрРС). Със същото се отправя молба за становище във връзка с постъпила в СИС молба от лице за връщане на сума по изпълнително дело по описа на службата.

Писмото на ДСИ и молбата на лицето за връщане на сумата 1946,58 лв. са внесени за разглеждане в заседание на Комисия „Бюджет и финанси“ на заседание, проведено на 11.03.2020 г., като разглеждането им е отложено до произнасяне със становище по КПВ.

При произнасяне със становище КПВ е взела предвид разпоредбите на чл. 110 и сл. от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД), чл. 82 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК) и Правилата за определяне на реда за откриване на набирателни сметки, набиране, използване и отчитане на чуждите средства в лева и валута в органите на съдебната власт, утвърдени с решение на ВСС по протокол № 43 от 07.11.2013 г. на ВСС, изменени и допълнени с решение на Пленума на ВСС по протокол № 21 от 19.07.2018г.

Разпоредбата на чл. 110 от ЗЗД е основната разпоредба, уреждаща института на погасителната давност, който представлява законоуреден срок, с изтичането на който за носителя на едно вземане се прекратява възможността да се удовлетвори по принудителен начин от своя длъжник. Правата и задълженията продължават да съществуват, длъжникът все още може да изпълни и задължението ще бъде платимо, т.е. плащането не е недължимо. Правото да се позове на погасителната давност обаче може да се упражни само в съдебно производство. С оглед на това вземането на лицето продължава да съществува.

Чл. 82 от ГПК постановява, че внесените суми за разноси и гаранции в пари и ценности се внасят в приход на държавния бюджет, ако не бъдат поискани в срок една година от датата, когато са станали изискуеми. Във връзка с тази разпоредба ВСС със свое решение е утвърдил Правила за определяне на реда за откриване на набирателни сметки, набиране, използване и отчитане на чуждите средства в лева и валута в органите на съдебната власт. Съгласно т. 2.1. от същите банковите набирателни сметки в органите на съдебната власт се използват за съхраняване на пари, предназначени за разпореждане при определени условия, които са получени от други лица или са събирани в полза на

други лица (в точката се съдържа изброяване, което не е изчерпателно). Точки 2.2., 2.3. и 2.5. от Правилата уреждат случаите, при които средства, съхранявани по набирателни сметки на органите на съдебната власт се внасят в приход на съдебната власт без да подлежат на връщане на съответните лица. Предвидените в Правилата варианти на непотърсени суми в определени давностни срокове са: съдебните гаранции, събирани от органите на съдебната власт, освободените парични гаранции като мярка за неотклонение в наказателното производство и депозити за вещи лица. Видно е, че настоящата хипотеза на суми внесени в полза на СИС и непотърсени в рамките на давностния срок, не попада в обхвата на Правилата, т.е. сумата от 1946,58 лв. е внесена в приход на съдебната власт без правно основание, поради което и на основание чл. 55 ЗЗД подлежи на връщане.

С оглед извършения анализ на относимата нормативна уредба, КПВ с решение по протокол № 8/21.04.2020 г. е предложила на КБФ решение в два варианта, като е направила уточнението, че Висшият съдебен съвет и неговите постоянни комисии не разполагат с правомощие да дават обвързващо тълкуване на закона. Произнасянето по казуса е изцяло в правомощията на ръководителя на Съдебно изпълнителната служба при Районен съд – Враца. Възможните варианти за становища са:

- На основание чл. 55 от ЗЗД търсената от молителката ..... сума от 1946,58лв. подлежи на връщане, при отчитане конкретиката на молбата с вх. № 2745/05.03.2020 г.

- Търсената от молителката ..... сума от 1946,58 лв. не подлежи на връщане поради изтичане на общия давностен срок по чл. 110 от ЗЗД.

5. На свое заседание, проведено на 22.06.2020 г. КПВ е разгледала писмо от Росица Темелкова и Силвия Петрова – председатели съответно на Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас, съдържащо запитване относно прилагането на разпоредбите на ЗСВ във връзка с командироването на магистрати в районните съдилища.

Мотивът за искането за становище е породено от изменението на разпоредбата на чл. 81 от ЗСВ, направено с ДВ бр. 11/2020 г., след което от текста на разпоредбата отпада възможността в районните съдилища да се командироваат по изключение магистрати от окръжно и районно ниво на незаета длъжност. Хипотезата за командироване на магистрати на незаета длъжност е останала възможна в съдилищата от всички останали нива – окръжни, административни, военни и апелативни (чл. 87, ал.1 ЗСВ, чл. 94, ал.1 ЗСВ, чл. 100, ал. 1 ЗСВ и чл. 107, ал.1 ЗСВ).

Противоречието при прилагането на разпоредбата произлиза от препратка в изр. последно на чл. 81 ЗСВ към чл. 227 ЗСВ, където в ал. 2 е посочено, че 12-месечния срок при командироване не се прилага, когато съдия, прокурор или следовател се командироваат на незаета щатна

длъжност. Видно от текста, от приложното поле на нормата не са изключени районните съдилища.

Във връзка с гореизложеното се поставя въпросът: „Възможно ли е да се командирова съдия в районен съд на незаета щатна бройка или в районен съд е възможно да се командирова съдия само на заета щатна бройка...?“

Преди произнасянето си, Комисията извърши проверка на мотивите към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт и в частност тези към чл. 81 от ЗСВ и установи, че целта за отпадането на възможността за командироване на магистрати на свободна щатна длъжност в районен съд е отстраняване на съществуващо противоречие между чл. 81, ал.1 и чл. 240, ал.3 от ЗСВ. Според текста на чл. 240, ал. 3 ЗСВ младши съдия със стаж над една година може да бъде командирован на свободно място в районен съд в същия съдебен район. Законодателят намира за неоснователно за командироването на длъжност, която е заета от временно възпрепятстван съдия, да се изисква по-дълъг стаж, тъй като длъжността, която ще изпълнява младши съдията при командироване на свободна длъжност и на длъжност, заета от възпрепятстван съдия е една и съща.

Съгласно чл. 46, ал. 2 от Закона за нормативните актове, когато нормативният акт е непълен, за неуредените от него случаи се прилагат разпоредбите, които се отнасят до подобни случаи, ако това отговаря на целта на акта. Ако такива разпоредби липсват, отношенията се уреждат съобразно основните начала на правото на Република България. Конкретиката на казуса изключва тази хипотеза, тъй като законодателят, мотивиран от горното основание, е оставил в сила единствено възможността в районен съд на свободна щатна длъжност да се командирова само младши съдии.

Горното мотивира Комисията да се произнесе с решение по протокол № 14/22.06.2020 г., с което да уведоми административните ръководители на Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас, че при сега действащата редакцията на чл. 81, ал.1 от ЗСВ (ДВ, бр. 11/2020 г.) буквалното ѝ тълкуване във вр. с чл. 240, ал. 3 ЗСВ дава възможност в районен съд на свободна щатна длъжност да се командирова единствено младши магистрати, както и че становището на Комисията няма обвързващ характер.

6. В заседание на Комисията, проведено през м. юли, е разгледано писмо от административния ръководител – председател на Апелативен съд – София. Същото съдържа искане за разяснение от страна на ВСС относно приложното поле на Правилата за достъп до електронните съдебни дела в Единния портал за електронно правосъдие на ВСС (Правилата), приети с решение на ВСС по протокол № 10/25.02.2016 г. Искането се мотивира с

противоречие, установено при съпоставянето на Правилата с приетата от пленума на ВСС Наредба № 5 за организацията и реда за водене, съхраняване и достъп до електронните дела и начина на съхраняване на доказателства и доказателствените средства по делата, както и вътрешния оборот и съхраняването на друга информация, обработвана от съдебната администрация. Обръща се внимание, че в т.1 от Правилата се предоставя възможност на лица да прегледат електронните копия на техните съдебни дела, като изрично са изброени единствено гражданските, търговските и административните дела. Изключването на наказателните дела обаче не е неправено в чл. 1 от Наредба № 5, в който е посочено, че същата урежда общите правила за организацията, реда за водене, съхраняване и достъп до електронните дела.

Във връзка с горното се поставя въпроса „Следва ли да се предоставя достъп до наказателните дела?“ или ВСС е имал съображения, поради които те са изключени от приложното поле на Правилата?

КПВ установява, че отговорът на въпроса се съдържа в чл. 1, ал.2 и ал.3 на Наредба № 5. Разпоредбата на ал. 2 от Наредба № 5 дава възможност пленумът на Висшия съдебен съвет да утвърждава специални правила за водене, съхраняване и достъп до електронни дела. Такива са приетите Правила за достъп до електроните съдебни дела в Електронния портал за електронна правосъдие на ВСС. Текстът на ал. 3 от чл. 1 на Наредба № 5 пък указва, че приети по ал. 2 правила не могат да противоречат на установените с Наредбата общи правила.

Като се има предвид и йерархията на правните актове, която е съобразно силата на тяхното действие отговорът на въпроса е, че достъп следва да се предоставя и до наказателни дела.

В писмото на административния ръководител на Апелативен съд – София се иска разяснение и по още един въпрос. В текста на чл. 8, ал. 3 от Наредба № 6 за извършване на процесуални действия и удостоверителни изявления в електронна форма, приета с решение пленума на ВСС по протокол № 25/03.08.2017 г., е указано, че редът за осъществяване на достъп до програмните интерфейси се определя с решение на пленума на ВСС. В тази връзка се задава въпроса дали при приемането на този текст ВСС е имал предвид именно приетите от него Правилата за достъп до електронните съдебни дела в Единния портал за електронно правосъдие на ВСС.

Във връзка поставения въпрос КПВ взе предвид, че към момента във ВСС са сформирани две работни групи. Първата от тях е със задача: „Преглед и актуализация на изготвените от ВСС нормативни актове по Глава осемнадесета „а“ от ЗСВ“, а втората е със задача: „Изготвяне на Правила за достъп до електронни съдебни дела в Единния портал за електронно правосъдие“. С оглед на горното предстои нормативната уредба в сферата на удостоверителните изявления и процесуалните

действия в електронна форма да се осъвремени, като се съобрази и с разглежданото писмо от председателя на Апелативен съд – София.

Комисията установява също, че поставеният въпрос под № 2 в писмото на административния ръководител – председател на Апелативен съд – София е от компетентността на Комисия „Професионална квалификация и информационни технологии“ към Пленума на Висшия съдебен съвет.

Въз основа на горното, КПВ приема следното решение:

- по въпроси № 1 и № 3 от писмото на административния ръководител – председател на Апелативен съд – София: „Следва да се предоставя достъп и до наказателни електронни съдебни дела в Единния портал за електронно правосъдие“;

- по въпрос № 2 от писмото на административния ръководител – председател на Апелативен съд – София компетентна да се произнесе е Комисия „Професионална квалификация и информационни технологии“ към Пленума на Висшия съдебен съвет. Решението е взето по протокол № 16/06.07.2020 г.

7. На 16.11.2020 г. в администрацията на ВСС е постъпило писмо от главния секретар на Администрацията на главния прокурор, в което се отправя молба за отговор на въпроса от кога следва да се прилага определения от Пленума на ВСС ред и начин за изчисляване на обезщетенията по чл. 225 от ЗСВ – от влизане в сила на измененията на чл. 225 от ЗСВ, обн. ДВ, бр. 11 от 2020 г., т.е от 11.02.2020 г., или от датата на решението на Пленума на ВСС – 05.11.2020 г.

КПВ разглежда същото на свое заседание (23.11.2020 г.), като във връзка с конкретното запитване е обсъдено следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 225, ал. 1 от ЗСВ, при освобождаване от длъжност съдия, прокурор или следовател с повече от 10 години стаж на такава длъжност има право на парично обезщетение в размер на толкова брутни месечни възнаграждения, колкото прослужени години има в органите на съдебната власт, но не повече от 20. В ал. 4 на чл. 225 от ЗСВ е посочено, че при последващо освобождаване от длъжност съдията, прокурорът, следователят, членът на Висшия съдебен съвет, главният инспектор и инспекторът от Инспектората на Висшия съдебен съвет получава обезщетение в размер на разликата между размера на полученото обезщетение по ал. 1 и размера на обезщетението, определено към датата на последващото освобождаване.

Цитираните норми са материалноправни и касаят субективни права на изчерпателно изброените категории лица, като от общото правило за действието на тези норми във времето следва, че същите се прилагат заанапред от влизането им в сила. Правото на обезщетение и неговият размер произтича по силата на закона – при изпълнение на предвидените в

него предпоставки, а не по силата на решението по чл. 225, ал. 6 от ЗСВ (Нова – ДВ, бр. 11 от 2020 г.).

Приетото решение по т. 52 от протокол № 27 от дистанционното заседание чрез видеоконферентна връзка на Пленума на ВСС, проведено на 5 ноември 2020 г., има за цел да уеднакви различната практика при определяне на обезщетенията по чл. 225 от ЗСВ прилагана в отделните органи на съдебната власт, при съобразяване изискванията на закона. Същото обаче не се явява правопораждащия факт, който определя дължимостта и размера на обезщетението по чл. 225 от ЗСВ, доколкото правото на парично обезщетение (или разликата между новополагащото се и вече получено такова) е имуществено право, което възниква по силата на закона.

По изложените съображения КПВ намира за основателно да бъде прието, че редът и начинът за изчисляване на обезщетенията по чл. 225 от ЗСВ, определен с решение по т. 52 от протокол № 27/05.11.2020 г. на Пленума на ВСС, следва да се прилага от влизане в сила на измененията на чл. 225 от ЗСВ, обн. ДВ, бр. 11 от 2020 г. (11.02.2020 г.), а не от датата на приемане на посоченото решение, доколкото субективното право възниква от момента на влизане в сила на законовата разпоредба, като в този смисъл се произнася и с решение, прието по протокол № 26/23.11.2020 г.

VIII. Предложения до пленума и колегиите на Висшия съдебен съвет за определяне на представители от страна на Висшия съдебен съвет за участие в работни групи.

Освен изразяване на становища по проекти за нормативни актове и други актове, през отчетния период Комисията по правни въпроси е внасяла предложения в пленума на Висшия съдебен съвет за определяне на представители за участие в работни групи, чиято задача е била изработването на такива проекти. Внесените предложения са 13 (тринадесет) на брой. Определените от страна на ВСС представители са взели участие в работни групи (вътрешни и междуведомствени) за:

1. изготвяне на нови Правила за обучението на кандидатите за младши съдии, младши прокурори и младши следователи и за определяне на техния статус – протокол № 1/15.01.2020г.;

2. законодателни промени, свързани с разработване и внедряване на електронна информационна система „Национален регистър на запорите“ – протокол № 1/15.01.2020 г.;

3. формулираните цели и очакваните резултати при прилагане на глава четвърта, раздел 2, чл. 66 – чл. 75а от Закона за съдебната власт, както и предложения за изменения на ЗСВ – протокол № 4/24.02.2020 г.

4. изготвяне на предложения за промени в нормативната уредба, свързани с утвърждаването на образци на съдебни книжа във връзка с

връчването по Административнопроцесуалния кодекс – протокол № 4/24.02.2020 г.;

5. детайлизиране на Приоритет 10 „Институционална рамка“ от Националната програма за развитие на България 2030 – протокол № 6/09.03.2020 г.;

6. промени в Наредба № 4 от 16.03.2016 г. за воденето, съхраняването и достъпа до регистъра на актовете на съдилищата – протокол № 12/08.06.2020 г.;

7. изготвяне на проект на решение за определяне на реда и начина за изчисляване на обезщетенията по чл. 225, ал. 4 във връзка с ал. 1 от Закона за съдебната власт – протокол № 12/08.06.2020 г.;

8. създаване на правна рамка на дейността на колекторските дружества, на кредиторите, осъществяващи дейност извън регулациите на Българската народна банка и на дружествата за предоставяне на бързи кредити – протокол № 13/15.06.2020 г.;

9. съставяне на конспекти за първоначално назначаване в Специализираната прокуратура и Специализирания наказателен съд, и за актуализиране на конспектите за младши съдии, младши прокурори и младши следователи, за първоначално назначаване в органите на съдебната власт, за повишаване в длъжност и за преместване, както и за актуализиране на конспекта по право на Европейския съюз и в областта на правата на човека – протокол № 16/06.07.2020 г.;

10. обсъждане на предложения за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс, Административнопроцесуалния кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс – протокол № 20/28.09.2020 г.;

11. обсъждане на предложения за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт – протокол № 23/26.10.2020 г.;

12. изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2015 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица – протокол № 23/26.10.2020 г.;

13. обсъждане на експертни предложения за изменения на Наказателно-процесуалния кодекс – протокол № 23/26.10.2020 г.